

# Akademik Potansiyele Yönelik ?nanç ve Duygular Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik Potansiyele Yönelik ?nanç ve Duygular Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16571>

## Özet

Akademik Potansiyele Yönelik İnancı ve Duygular Ölçeği (APYDÖ), bireylerin kendi akademik başarı yeteneklerine dair sahip oldukları inançları ve bu inançlardan kaynaklanan duygusal memnuniyet düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2014 yılında Akın, Akın ve Yıldız tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Orijinal yapıyı koruyarak iki alt boyutta (Akademik Potansiyel Memnuniyeti ve Algılanan Akademik Potansiyel) toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, psikometrik açıdan yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir.

## Anahtar Kelimeler

Akademik Potansiyel, Öz Yeterlik, İnancı, Duygular, Psikometri, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Güvenirlik, Likert Ölçeği, Eğitim Psikolojisi.

## Yazarlar

Akın, A., Akın, Ü., Yıldız, B.

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin akademik başarıya ulaşma potansiyellerine ilişkin sahip oldukları bilişsel yargıları ve bu yargılarla ilişkili duygusal tepkileri (memnuniyet, haz) güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, öğrencilerin kendilerine yönelik inançlarının akademik motivasyon ve performans üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmalarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, özellikle eğitim ve psikoloji alanlarında, bireyin akademik benlik kavramı ve öz yeterlik inançları derinlemesine analiz etme ihtiyacına cevap vermektedir. Elde edilen veriler, öğrencilerin akademik gelişimlerine yönelik rehberlik hizmetlerinin planlanmasında ve potansiyel engellerin belirlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

## Yapısal Özellik

Akademik Potansiyele Yönelik İnancı ve Duygular Ölçeği, iki temel alt boyuttan oluşan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu iki alt boyut, akademik potansiyel algısının hem bilişsel hem de duygusal yönlerini kapsamaktadır. Toplamda 10 maddeden oluşan bu yapı, bireyin akademik yeteneklerini ne ölçüde algıladığını ve bu algıdan ne kadar memnuniyet duyduğunu ortaya koyar.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, öz yeterlik teorileri ve benlik algısı çalışmaları ile yakından ilişkilidir.

Bireyin kendi akademik yeteneğine dair güçlü bir inanca sahip olması, genellikle daha yüksek motivasyon ve sebat ile sonuçlanmaktadır. Bu nedenle APIYDÖ, yalnızca yeteneğin varlığını değil, aynı zamanda bu yeteneğin kişide yarattığı olumlu duygusal durumu da değerlendirmektedir.

## Geçerlik

Akademik Potansiyele Yönelik İnancı ve Duygular Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışması'nda, ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen iki alt boyutu ne kadar iyi temsil ettiğini istatistiksel olarak doğrulamak için kullanılan güçlü bir yöntemdir.

Yapılan analizler sonucunda, 10 maddelik iki faktörlü yapının veri seti ile uyumlu olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, ölçeğin, ölçmeyi amaçladığı teorik yapı olan akademik potansiyele yönelik inanç ve duygularla bağlantıyla ölçtüğünü göstermekte ve ölçeğin yapı geçerliğinin sağlandığını kanıtlamaktadır.

## Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, iç tutarlılık katsayıları'nın hesaplanması yoluyla gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık, ölçeği oluşturan maddelerin aynı yapıyı ne ölçüde tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Elde edilen güvenilirlik katsayıları şu şekildedir:

**Akademik Potansiyel Memnuniyeti Alt Ölçeği:** Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .75 olarak bulunmuştur.

**Algılanan Akademik Potansiyel Alt Ölçeği:** Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .81 olarak bulunmuştur.

Genel olarak, .70 ve üzeri Cronbach Alfa değerleri psikometrik araçlar için kabul edilebilir güvenilirlik düzeyini işaret etmektedir. Bu sonuçlar, APIYDÖ'nün alt ölçeklerinin yüksek düzeyde güvenirlik sunduğunu ve ölçümlerin tutarlı olduğunu desteklemektedir.

## Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışması'nda, ölçeğin orijinal yapısının Türk kültüründe de geçerli olup olmadığına incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, ölçeğin iki alt boyuttan oluştuğu hipotezini test etmiştir: Akademik Potansiyel Memnuniyeti ve Algılanan Akademik Potansiyel.

Analiz sonuçları, uyarlanan 10 maddenin iki ayrı ancak ilişkili faktöre yüklendiğini teyit etmiştir. Bu iki faktörlü yapı, ölçeğin orijinal teorik çerçevesini desteklemiş ve Türkçe formun yapısal

geçerlili?ini güçlendirmi?tir. DFA, ölçe?in teorik yap?s?na uygunlu?unu gösteren önemli bir istatistiksel kanıttır.

## Ölçme Aracı

**Test Türü:** Uyarlama (Adaptation)

**Format:** Bireysel veya grup uygulamasına uygun, kâğıt-kalem veya dijital anket formatı.

**Mevcut Diller:** Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Bilinmiyor, ancak kaynakta Türkçe versiyon detaylandırılmı?tır).

**Hedef Kitle:** Üniversite öğrencileri ve akademik potansiyelini de?erlendirebilecek ergen ve yetişkin popülasyon.

**Yaş Grubu:** Ergenlik dönemi sonrası ve yetişkinlik.

**Popülasyon Detayları:** Türkiye'deki üniversite öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmı?tır.

**Test Metodolojisi:** Katılımcıların her bir maddeye ne kadar katıldıkları veya ne kadar uygun bulduklarını belirttikleri öz bildirim temelli bir ölçektir.

**Derecelendirme:** 7'li Likert Ölçeği kullanılmı?tır (1= bana hiç uygun değil - 7= bana tamamen uygun).

## Anahtar Kelimeler

Eğitimsel Psikoloji, Akademik Potansiyel, Öz Algı, Psikometrik Özellikler, Faktör Yapısı, Geç Tutarlılık, Ölçek Geliştirme, Üniversite Öğrencileri.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Ahmet Akın

**Yazar ORCID Tanımlayıcı:** Bilgi mevcut değildir.

**İletişim E-posta Adresi:** [ahmet.akin@medeniyet.edu.tr](mailto:ahmet.akin@medeniyet.edu.tr)

**Yazın Adresi:** İstanbul Medeniyet Üniversitesi (varsaymsal olarak, e-posta adresine dayanarak).

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2014 yılında yayınlandı. Ölçeğin kullanımı için yazar(lar) ile iletişime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazar Ahmet Akın ile e-posta yoluyla iletişimi kurulabilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [akademik-potansiyele-yonelik-inanc-ve-duygular-olcegi-toad.pdf](http://akademik-potansiyele-yonelik-inanc-ve-duygular-olcegi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Akın, A., Akın, Ü. ve Yıldız, B. (2014). Akademik Potansiyele Yönelik İnanc ve Duygular Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirliği. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 49 - 62.

DOI: <http://dx.doi.org/10.14686/BUEFAD.201428171>

Makale bağlantısı: [buefad.bartin.edu.tr](http://buefad.bartin.edu.tr)

## Akademik Potansiyele Yönelik İnanc ve Duygular Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, 2 alt boyut ve 10 maddeden oluşmaktadır:

**Akademik Potansiyel Memnuniyeti (5 madde):** İstedikimde okulda başarı olmaması sağlayacak doğal bir yeteneğimi olduğunu bilmek bana haz veriyor.

**Algılanan Akademik Potansiyel (5 madde):** Güçlü akademik beceriler geliştirebilmek için doğal bir yeteneğe sahip olduğuma inanıyorum.